

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/57/57/96

WYBORY PARLAMENTARNE - PREFERENCJE W KWIETNIU '96

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W badaniu kwietniowym¹ kontynuowaliśmy eksperyment metodologiczny, rozpoczęty w marcu br.², pozwalający ocenić różnice w preferencjach partyjnych respondentów, jakie powstają w wyniku stosowania dwóch odmiennych sposobów zadawania pytań. Na polskiej scenie politycznej istnieją różnorodne partie, pojawiają się także nowe ugrupowania, następują przetasowania w kolejnych koalicjach. Wszystko to sprawia, że polski wyborca często ma duże kłopoty z identyfikacją poszczególnych partii i ugrupowań, pozostają one dla niego nic nie mówiącymi nazwami. Niebagatelne znaczenie ma więc to, jakich informacji dostarczamy badanym, pytając ich o preferencje partyjne. W badaniach sondażowych, oprócz innych rozwiązań, praktykuje się między innymi dwa sposoby symulowania sytuacji wyborczej. Pierwszy polega na prezentowaniu ankietowanemu listy ugrupowań bez podawania nazwisk ich liderów. W drugim obok nazw partii zamieszcza się nazwiska ich przywódców, zakładając, że ułatwi to badanym identyfikowanie poszczególnych ugrupowań. Jak wykazuje nasz eksperyment, wybór metody ma wpływ na wyniki badania. Tym też, przyjmowaniem odmiennych rozwiązań, można w niektórych przypadkach tłumaczyć rozbieżności wyników badań różnych ośrodków sondażowych.

Podobnie jak w poprzednim miesiącu, osoby deklarujące chęć wzięcia udziału w wyborach parlamentarnych zostały losowo podzielone na dwie grupy (A i B). Badani zaliczeni do grupy A określali swoje preferencje, posługując się kartą zawierającą jedynie nazwy ugrupowań. Respondenci z grupy B dysponowali dodatkową informacją, kto jest liderem danej partii. Wyniki badania uzyskane w grupie A i B przedstawiono w tabeli.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (71), 11-15 kwietnia ‘96, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N=11178).

² Por. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w marcu ‘96”, marzec ‘96.

PREFERENCJE PARTYJNE OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH DO PARLAMENTU

w procentach

Na którą z partii lub organizacji najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach do Sejmu?		Wskazania respondentów według terminów badań															
		1995									1996						
		III	IV	V	VI	VIII	IX	X	XI	XII	I	II ₁	II ₂	III		IV	
														A	B	A	B
Sojusz Lewicy Demokratycznej		24	20	22	21	21	18	21	24	25	28	26	28	24	24	24	19
Polskie Stronnictwo Ludowe		11	15	12	13	9	10	9	6	7	10	10	9	15	11	15	11
NSZZ "Solidarność"		10	11	11	13	10	12	16	14	15	12	15	15	16	10	14	13
Unia Wolności		11	13	14	11	6	10	8	8	11	8	10	8	8	10	8	6
Ruch Odbudowy Polski "Odrodzenie"		-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	6	3	9	7	10
Unia Pracy		12	10	11	10	9	8	9	8	6	7	6	4	5	5	7	5
Obóz Patriotyczny	Konfederacja Polski Niepodległej	4	3	2	4	3	1	2	3	3	3	3	4	4	2	4	3
	Polskie Stronnictwo Ludowe - PL	-	-	-	-	3	4	3	2	3	2	3	3				
Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe		-	-	-	-	3	5	2	3	1	1	2	1	2	2	2	3
Unia Polityki Realnej		-	-	-	-	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2
Bezpartyjny Blok Wspierania Reform		5	4	5	5	8	5	5	5	5	5	3	3	4	1	2	1
Obywatelski Ruch Patriotyczny		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	1	5
Porozumienie Centrum		-	-	-	-	2	1	2	1	1	1	1	1	0	3	1	1
Trudno powiedzieć		12	12	12	11	17	17	13	16	13	13	12	15	11	10	10	15
												N	392	349	405	349	

Do czerwca '95 PSL-PL, ZChN, UPR i PC przedstawiano badanym w ramach koalicji.

A - w pytaniu podano tylko nazwy partii
B - w pytaniu podano nazwy partii i nazwiska liderów

Kwietniowe wyniki naszego eksperymentu potwierdziły tezę, że wiedza o tym, kto jest liderem danej partii, wpływa na poziom udzielanego jej poparcia. W przypadku niektórych ugrupowań można też stwierdzić, że znajomość osoby lidera działa na korzyść partii, zwiększa jej atrakcyjność dla potencjalnych wyborców. W przypadku innych poinformowanie badanych o tym, kto przewodzi ugrupowaniu, sprawia, że poparcie dla niego okazuje się mniejsze. Przeprowadzony po raz drugi eksperyment miał na celu także weryfikację wcześniejszych ustaleń. Jednak, co oczywiste, na popularność partii politycznych i ich liderów wpływają także wydarzenia, zachodzące na scenie politycznej. Weryfikacja taka jest zatem w znacznej mierze utrudniona.

Wyniki ostatniego badania wskazują, że odnotowane w marcu społeczne poparcie dla SLD utrzymuje się na tym samym poziomie.

Nie zmieniły się także notowania drugiego z koalicjantów. Obecny sondaż potwierdził, że na poparcie dla PSL niekorzystnie wpływa eksponowanie osoby Waldemara Pawlaka. Wśród osób, które nie były informowane o tym, że stoi on na czele PSL, odsetek gotowych głosować na to ugrupowanie był zarówno w kwietniu, jak i w marcu o 4 punkty procentowe wyższy.

W kwietniu po raz kolejny obserwujemy wzrost liczby zwolenników Ruchu Odbudowy Polski. Odwołując się do wyników naszego eksperymentu można stwierdzić, że ugrupowanie to staje się coraz bardziej znane, a osoba Jana Olszewskiego przestaje już być jedynym znakiem rozpoznawczym ROP.

W kwietniu zarejestrowaliśmy dużo mniejsze różnice w poziomie poparcia udzielanego „Solidarności” przez dwie wyróżnione w eksperymencie grupy. Poparcie dla związku równie często deklarowały osoby informowane o tym, kto stoi na jego czele, jak i ci, którzy takiej informacji nie otrzymali. Różnice między marcowymi i kwietniowymi wynikami trudno wyjaśnić jednoznacznie: czy mamy do czynienia z błędem pomiaru, czy też z oddziaływaniem na respondentów wydarzeń na scenie politycznej

Podanie badanym nazwisk liderów tak w marcowym, jak i kwietniowym badaniu praktycznie nie miało wpływu na wielkość poparcia zarówno dla Unii Wolności, jak i Unii Pracy.